

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 27.07.2023 р. № 40-009/54663

Про використання рахунків за межами України

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув Ваше звернення щодо особливостей використання фізичною особою – підприємцем рахунку, відкритого за межами України, та в межах компетенції повідомляє таке.

Статтею 2 Закону України “Про Національний банк України” (далі – Закон про НБУ) передбачено, що Національний банк є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, Законом про НБУ та іншими законами України.

Слід зазначити, що Національний банк згідно повноважень, наданих йому Конституцією України, Законом про НБУ та іншими законами України, не надає роз’яснень законодавства України та порядку його застосування.

<..>

[...] відповідно до функцій, визначених статтею 7 Закону про НБУ, Національний банк здійснює авторизацію діяльності на платіжному ринку, створює та здійснює ведення Реєстру платіжної інфраструктури (далі – Реєстр) відповідно до Закону України “Про платіжні послуги” (далі – Закон про платіжні послуги).

Згідно з частиною п’ятою статті 79 Закону про платіжні послуги відомості, що містяться в Реєстрі, є відкритими і загальнодоступними. Національний банк оприлюднює відомості з Реєстру у встановленому ним порядку. Доступ до Реєстру є безкоштовним.

Надавачі платіжних послуг мають право на провадження діяльності з надання фінансових платіжних послуг лише після отримання ними ліцензії відповідно до Закону про платіжні послуги (крім банків) та за умови включення до Реєстру, якщо інше не передбачено цим Законом (частина третя статті 10 Закону про платіжні послуги).

Філія іноземної платіжної установи має право надавати всі або окремі платіжні послуги, за умови акредитації в порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку (частина восьма статті 10 Закону про платіжні послуги).

До Національного банку не подавалися документи у порядку, визначеному законодавством України, від юридичних осіб з найменуванням “Wise”, “Payoneer” та “Revolut” або їх уповноваженими особами для проведення ліцензійних та реєстраційних дій. У Реєстрі відсутні відомості про надавачів платіжних послуг з найменуваннями “Wise”, “Payoneer” та “Revolut”¹.

¹ <https://bank.gov.ua/ua/payments>

З відкритих джерел інформації в мережі Інтернет² вбачається, що надавачі платіжних послуг – нерезиденти “Wise”, “Payoneer” мають ліцензії контролюючих органів країн своєї реєстрації щодо переказу коштів та випуску електронних грошей, а юридична особа з найменуванням “Revolut” отримала банківську ліцензію в Литовській Республіці.

² <https://wise.com/uk/help> , <https://www.payoneer.com/ua/legal/payoneers-multi-jurisdictional-licenses/> , <https://help.revolut.com/ru-EE/help/wealth/stocks/licences-regulations/>

У зв’язку з цим зазначаємо, що частиною четвертою статті 59 Закону про платіжні послуги встановлено, що користувачі мають право отримувати та використовувати електронні гроші, номіновані в іноземній валюті, випущені емітентами-нерезидентами за межами України. Платіжні операції з використанням електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, виконуються з дотриманням валютного законодавства. Порядок використання електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, встановлюється Національним банком.

Такий порядок встановлено розділом VIII Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.09.2022 № 210 (далі – Положення № 210).

Зокрема, вимогами Положення № 210 передбачено, що:

- користувач має право отримувати та використовувати електронні гроші, номіновані в іноземній валюті, випущені іноземною установою електронних грошей за межами України (пункт 69 розділу VIII);
- користувач має право приймати електронні гроші, випущені іноземною установою електронних грошей, як засіб платежу від покупця-нерезидента за умови, що:
 - 1) іноземна установа електронних грошей забезпечує погашення цих електронних грошей та одночасно здійснює перерахування коштів на поточний рахунок цього користувача в банку України;
 - 2) сума операції не перевищує розмір (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції), передбачений статтею 20 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (пункт 71 розділу VIII);
- платіжні операції з використанням електронних грошей, номінованих в іноземній валюті, виконуються з дотриманням валютного законодавства України (пункт 73 розділу VIII).

Також відповідно до частини третьої статті 4 Закону України “Про валюту і валютні операції” (далі – Закон про валюту) та статті 386 Господарського кодексу України резиденти з урахуванням обмежень, визначених Законом про валюту та іншими

законами України, мають право відкривати рахунки в іноземних фінансових установах та здійснювати через такі рахунки валютні операції.

Під час відкриття та використання таких рахунків необхідно враховувати вимоги законодавства країни, де відкривається рахунок, а також вимоги законодавства України, зокрема Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті³ та постанови Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18 “Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану” (зі змінами) (далі – Постанова № 18).

³ Затверджене постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 5 (зі змінами).

Протягом дії воєнного стану інші нормативно-правові акти Національного банку діють у частині, що не суперечать Постанові № 18 (пункт 21 Постанови № 18).

Щодо сплати податків з використанням електронних грошей, випущених нерезидентом, повідомляємо таке.

Як зазначалося вище, відповідно до розділу VIII Положення № 210 під час погашення електронних грошей іноземною установою електронних грошей, отримані кошти, зокрема, зараховуються користувачу на поточний рахунок, відкритий в банку України.

При цьому для отримання роз’яснень з питань практичного застосування норм податкового законодавства, враховуючи положення статті 52 Податкового кодексу України, пропонуємо Вам звернутись за індивідуальною податковою консультацією⁴ безпосередньо до контролюючого органу.

⁴ Податкова консультація – індивідуальна податкова консультація та узагальнююча податкова консультація, що надаються в порядку, передбаченому Податковим кодексом України (підпункт 14.1.172 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України).

СЛАВА УКРАЇНІ!

З повагою

**Директор Департаменту
відкритих ринків
Олексій ЛУПІН**